

Appi, ega ma ahistaja ole?

Ahistamise äratundmisest ja ennetamisest

Marlen Laanep

Minust

- Koolitaja - sooline võrdõiguslikkus, ahistamine, vaimne tervis
- Soolise võrdõiguslikkuse teemadega töötanud huvikaitstes nii Eestis kui Euroopa kolleegidega

Täna uurime:

1

Mis on ahistamine?

2

Ahistamise tüübid

3

Nali või ahistamine?

4

Müüdid ahistamisest

5

Kuidas ennetada ahistamist

Mis on ahistamine?

Töökius, vägivald, kiusamine, vaimne väärkohtlemine, psühholoogiline terror, sooline diskrimineerimine

Ühekordne või süstemaatiline käitumine, mis on:

- Teisele poolele soovimatu
- Seksuaalse ja/või soolise olemusega
- Eesmärgiga või toimega alandada isiku väärikust

Mis on ahistamine?

Ahistav käitumine põhineb soolise kuuluvuse alusel diskrimineerimisel

- Soorollid - kes mida võib ja peab tegema
- Seksismi taastootmine

Mis on ahistamine?

Ahistamisega kaasneb või tekib vaenulik töökeskkond ja ahistatav tunneb ennast alandatu, mitte austatu ja väärina

Antakse ahistatule mõista, et ta ei ole teatud töökohale teretulnud ja teda ei austata töögrupi täisväärtusliku liikmena

Mis on ahistamine?

Enamasti inimene ütleb, et selline käitumine ei meeldi talle
ja palub lõpetada, aga

**vastumeelsuse väljendamise puudumine ei
tähenda, et ahistamist ei toimu!**

Ahistamise tüübid

**Suulised
kommentaariid**

**Suulised
nõudmised**

**Mitte-
verbaalsed
käitumised**

Ahistamise tüübid

**Sooline
ahistamine**

**Soovimatu
seksuaalne
tähelepanu**

**Seksuaalne
sundus**

Ahistamise tüübid

Sõnaline

Mittesõnaline

Füüsiline

Sõnaline ahistamine

- Ropendamine
- Nilbed, seksistlikud, kahemõttelised naljad
- Halvustavad kommentaarid soorollide kohta
- Märkused välimuse, soo, figuuri, riietumise, eraelu kohta
- Ettepanek või nõue astuda vahekorda
- Küsimused seksuaalfantaasiate või -eelistuste kohta
- Märkmed, e-kirjad, sõnumid

Sõnaline ahistamine

- Hellitusnimedega kutsumine
- Töötajate pilkamine, mõnitamine
- Töötajate peale oma viha välja valamine

Mittesõnaline ahistamine

- Seksuaalselt vihjavad žestid, miimika
- Erootiliste/pornograafiliste piltide ülespanemine, näitamine
- Pidev järelevaatamine, vilistamine
- Ebavõrdne kohtlemine
- Töötajalt 24/7 telefonitsi kättesaadav olemise nõudmine
- Töötaja pidev kontrollimine ka väljaspool tööaega

Füüsiline ahistamine

- Soovimatu puudutamine, kallistamine, näpistamine, patsutamine
- Käest, õlast puudutamine või silitamine
- Selja silitamine
- Käega üle selja tõmbamine
- Riiete puudutamine
- Isikule väga lähedale tulemine
- Vägistamiskatse, vägistamine

Veel näiteid

- Seksuaalse sisuga vihjed ja ettepanekud on otseselt või kaudselt töölevõtmise või töötamise eeltingimuseks
- Lähenemiskatsed, pealekäivad kohtingulekutsed
- Väljapressimine, jälitamine, ähvardamine

Kas enam ei võõi midagi teha?

Hirm kogemata ahistamise ees vs hirm, et ahistamist tuvastatakse sellena

Mitte "mina tema kingades" vaid "tema tema kingades"

Tõgamine või ahistamine?

Tõgamine: heasoovilik, samal võimutasemel. Tunnete riivamisel lõpetatakse ära.

Ahistamine: eesmärgiga haiget teha, alandada, oma võimu demonstreerida. Erinev võimusuhe. Tunnete riivamisel ei lõpetata ära, ei vabandata; sageli õigustatakse.

Nali või ahistamine?

Ei loe kas ahistamine oli tahtmatu või “kõigest nali” - loeb ahistatu enda taju, kas tema jaoks oli soovimatu ja inimväärlikust alandav

Rolli mängivad võimusuhted nii organisatsioonis kui ühiskonnas laiemalt (sugu, sotsiaalne klass jne)

Müüdid

- Ahistatu enda süü kui ei "mõista nalja" või "reageerib üle"
- Korralikult käituvat naist ei ahistata - ohvrisüüdistamine
- Ahistamine pole midagi hullu,
- Tegelikult naised naudivad ahistamist, "pipardavad"
- Ahistamist tuleb ignoreerida, siis see lõpeb
- Valesüüdistused tulevad "hapuks" läinud suhetest
- Ahistamine on harv nähtus, halb juhus

Kuidas ennetada ahistamist?

- Mitmekesise meeskonna kokkupanek
- Avatud, austava ja võrdse õhkkonna loomine
- Selgete tegevusjuhiste olemasolu ja kommunikeerimine
- Soolise võrdõiguslikkuse teadlikkuse levitamine

Kuidas ennetada ahistamist?

- Vägivallatu suhtlemise koolitus
- Toetav juhtimisstiil konkurentsi ülistava asemel
- Privaatselt öeldud kommentaaride halvakspanu

Lühidalt

- Ära suru ennast peale
- Kellelgi pole õigust teise keha ja elu kommenteerida
- Ära tee eeldusi soorollide alusel
- Kui sa ei ütleks nii mehele, ära ütle nii naisele
- Austus on kõige alus